

ARI KADAR CAN

FATMA TUTAK

"Ben bir çiçek olsam sence ne olurdu?" dedi. "Papatya" dedim düşünmeden. Sorusuna bu kadar çabuk karşılık almanın bir anlık şaşalması "neden?" dedi. Bu kez düşündüm; papatya arsız değildir ama çok inatçıdır dedim. Gittiği her yerde incecik kılcal kökleriyle toprağa tutunmasını bilir. Nazlıdır, nazenindir fakat sırasında bozkırın hoyrat rüzgarlarına da direnmesini bilir. İnsanlar onu solgun ve kokusuz olarak niteleseler de o, gören göze gün doğumunun, taze baharın, yağmur sonrası açılan masmavi gökyüzünün berraklığını yansıtır. Kokusuyla da rengiyle de insanın içini ferahlatır...

Hımm, dedi alt dudağını kıvrıp kaşlarını yukarı kaldırarak. Düşünceli gözleri önünde duran yarısı içilmiş, yarısı buz gibi olmuş çayına kaydı. Tazelemek için kalktı. Ocakta kaynayan çaydanlıktan doldurdu bir bardak daha. Hani dedi; eskiden mektup yazardık birbirimize. Cep telefonları bu kadar yaygın değildi o zamanlar. Ben ilk görev yerim Siirt'e tayin olmuşum... O bahsedince ben de hatırladım o mektupları. Evde ne oluyorsa daha çok da iç dünyamda -evet orası kocaman bir dünyaydı ve gerçek dünya o dünyanın ancak uydusu olabilirdi!- yaşadığım her şeyi en ince ayrıntısına kadar anlatırdım.

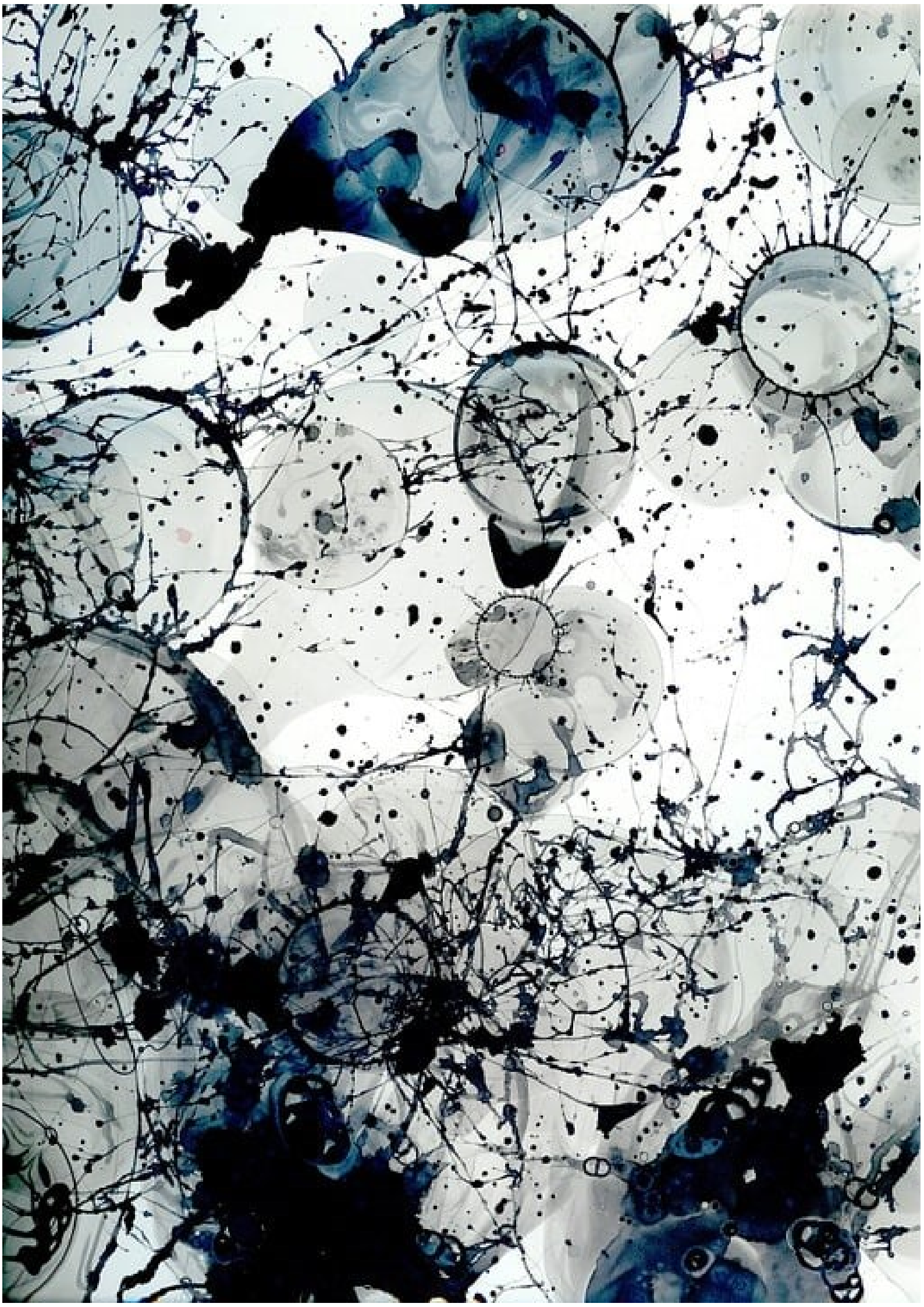
Postane evden oldukça uzaktaydı ve o mektupları postaya vermek en önemli aktivitelerimden biriydi. Sonra beklerdim. Mektubumun karşılığını, yazdıklarımın aksi sedasını bana yollanan mektubun satırları arasında bulmaya çalışırdım. Bu da en önemli ikinci aktivitemdi. Kadim dostum, ahretliğim; benim dışımda akan o canlı kanlı dünyanın bir parçasıydı. Yaşadıklarını o küçük yaşına rağmen o körpeçik, o çelimsiz omuzlarına yüklenen sorumlulukları, bir başına katlandığı zorlukları anlattığı mektuplarını fantastik bir

hikâye gibi okurdum. Anlattıkları benim yaşantıma ne kadar uzaktı. Benim hayalini bile kuramayacağım bir hayattı onunki.

Yatılı bir okuldan mezun olur olmaz anne babasından, kardeşlerinden, evinden dahası memleketinden uzak bir kente tayin olmak, kendi başına bir evde yaşamak ve çalışmak. Üstelik daha yaşı on sekiz bile değilken... İşi olmak; maaşlı bir işi olmak, çalışmak ve para kazanmak... Kazandığı parayla ev geçindirmek, yaşamı, hayatını idame ettirmek; benim gibi edilgen ve bağımlı yetiştirilmiş biri için ne uzak hülyaydı. Anne babası yanında olmadan bir insan tanesinin var olabileceğine inanamıyordum. Okulum ve hayallerim elimden alınmıştı. Baba evi isimli bir fanusta, *küçük bir akvaryumdaki balık gibi yaşayıp giden, tüm dünyayı* bundan ibaret sayan benim için ne inanılmaz maceraydı ama!

Yine yeni bir okul; kız ortaokulu ve yeni sınıfımda ilk arkadaşlık ettiğim kişi *Özlem* adında bir kızdı. Aynı sırada oturabilmiş miydik hatırlamıyorum ama teneffüse beraber çıkar, kantine beraber giderdik; aynı derslerden ve aynı hocalardan yakınırdık. İtiraf ediyorum çoğu anlattığını abartılı dahası uydurma bulsam da arkadaşlık hatırına inanmış görünür komik bulmadığım şakalarına nezaketen gülerdim. Çocukken arkadaşlık için daha çok fedakârlık ediyor insan. Yalnız kalmamak, dışlanmışlık yaşamamak için göz yumduğu çok şey oluyor. Kadim dostum, o zamanlar *Özlem'in* arkadaşlığıydı. Biz de onun vasıtasıyla tanışmış ve kısa zamanda teneffüs saatlerinin ayrılmaz üçlüsü olmuştuk.

Kadim dostunuzu öyle gözünden filan tanıyamazsınız. Dostluk, zamanla oluşan ve oturan bir yapıdır. Bizimki de öyle oldu.

Ortaokuldan sonra arkadaşlığımız ilerledi. Zamanla iki sırdaş, iki yakın dost olduk. Sırlarını paylaşmak konusunda o biraz ketumdu. Bunu gayet iyi bildiğim halde bir gün bile üzerine gidip zorlamadım.

Bu onun özeliydi ve paylaşmaması bana olan güvensizliğinden değil kendi içinde yaşadığı ve belli ki çözemediği problemlerinden kaynaklanıyordu. Dostluk, garip bir olgu; içini neyle doldurduğunuza, ne anlam yüklediğinize, ona ne tür yatırımlar yaptığınıza ve ondan ne beklediğinize göre değişiyor. Ancak hemen herkesin üzerinde birleştiği en önemli ortak noktanın *vefa* olduğunu düşünüyorum. *Ha bir de koşulsuz sevgi...* Bir kere dostluk denince karşınızdakini beden elbiselerinden çıkarmalı, onu *ruhıyla tanımalı, sevmeli ve ruhunuzla hem dem olmalısınız*. Bir insanı olduğu gibi kabul etmenin ön koşulu da bu değil midir?

Hastaydı; hem de çok hastaydı. Ben onu tanıdığımdan beri değil korkarım o kendini bildi bileli hastaydı. Akciğerlerinde tanısı bugün bile tam olarak konamamış genetik kökenli bir rahatsızlığı vardı. O zamanlar yani ortaokuldayken astım, bronşit benzeri bir şeyler söylüyordu hastalığı için. O zamanki teşhis oydu demek. Beden eğitimi derslerine hiç katılmazdı. Biz eşofmanlarımızı giyip spor salonuna giderken o okul önlüğüyle merdivenlerde oturur dersin bitmesini beklerdi. Bilhassa rahatsızlığı ile ilgili sorulara ufak tefek, çelimsiz vücutuna yakıştıramayacağımız bir mağrurluk ve olgunlukla yanıt verirdi: Ben raporluyum.

Sürekli nezleli bir ses, hırıltılı bir nefes, başlayınca ardı arkası kesilmeyen öksürük nöbetleriyle yoğrulmuş bir yaşamdı onunki. Bazen iyice sıkıştırır, nefesi tıkanır hastanelik ederdi bu illet onu. Buna rağmen hayat enerjisini, geleceğe dair umutlarını, hayallerini asla kaybetmemişti. Bulunduğu mevki ile iktifa etmeyip daima yükselmenin ve kendini geliştirmenin peşinde oldu. Kendine içten içe hep ilerlemek ve yükselmek zorunda olduğunu fısıldayan büyük hırsları vardı. Bunda içinde yaşadığı çevrenin ve çok kardeşli olmanın etkisi büyüktü sanırım.

Hırslarını başkalarını aşağı çekmek, kıskançlık, onların düşüşüyle mutlu olmak gibi

çoklarının içine düştüğü yanlış davranışlara yönlendirmek yerine kendi yükselişine birer basamak yaptı. Bu nedendir ki çoklarının hayalini bile kuramayacağı bir kariyer edindi. O, hayatını yurdun çeşitli yerlerinde sürdürürken bizim dostluğumuz perçinlendikçe perçinlendi. Gözden ırak olanın gönülden de ırak olmayacağını bir kanıtı gibi aldığımız yaşlarla beraber dostluğumuz da büyüyüp serpildi. Yaşadıkça mevsimlerin dönüşümünü birbirimizin yüzündeki aynadan takip ettik. Dostum sağ olsun yıllık izinlerinde memlekete her gelişinde beni ziyaret etmeyi hiç ihmal etmedi.

Ben de onun gelişlerini iple çekmeyi... Yaşadıklarını eski bir teybe kaydeder gibi hafızamın derinliklerine kazır ona anlatacak şeyler biriktirdim. Tabii o da aynısını yapardı ve bir araya geldiğimizde zamanı bir türlü yetiremezdik. Anlatacaklarımızın bazıları yarıda kalır bazıları katı açılmadan bir dahaki sefere ertelenirdi. Fakat ruhlarla beraber yüz yüze olmanın kalbe dinginlik veren ferahlamasında çoğunun anlatılmadan duyulmuş, bilinmiş ve anlaşılmış olduğunu sebepsiz gülümseyişlerimizde sezerdik. Zaman ilerledikçe konuşulan konular yön değiştirmeye başladı. Hasretlik, gurbet, iş ve ev yaşantısı, ailelerle ilgili meseleler daha az konuşulur oldu çünkü İlk aşk sahneye çıkmıştı.

Onun hoşlandığı kişi iş arkadaşıydı. Her gün aynı ortamda bulunmak birbirlerini daha yakından tanımalarına olanak sağlıyordu. Benimki tahmin edileceği üzere platonik bir aşktı. O, yüz yüze zaman geçirme, yakından tanıma şansı buldu; bir süre sonra birlikteliklerinin mutluluk getirmeyeceğini anladı ve ayrıldı. Ben ise kafamda yarattığım, hayal dünyamda besleyip büyüttüğüm bir ikona âşık olmuştum. Yakından tanıma şansım hiç olmadı dolayısıyla kalbimin bir köşesinde *'erişilememiş erek'* olarak kaldı... Böyle anlatınca görüyorum ki dostumla iki uçta yaşayan iki farklı insanın aynı zaman dilimini paylaştıkları anlarda tıpkı mıknaşın zıt kutuplarının birbirini çekişi gibi zıtlıklar arasında birlik sağlamış ve çocukluk arkadaşlığından muhteşem bir dostluk öyküsü çıkarmayı başarmışız.

İkinci görev yerine tayin olduktan kısa süre sonra bu kez yeni iş yerinde tanıştığı biriyle evlendi. Birkaç yıl mutlu sayılabilecek bir evliliğin ardından dostum, en yakın arkadaşım evliliğini temelinden sarsacak o talihsiz haberi aldı. Hayatı boyunca ona yapışıp kalan, rahat bir nefes aldırmayan, zaman zaman nöbet şeklinde görünüp kendini daima hatırlatan o mendebur hastalık çocuk sahibi olmasına engel teşkil ediyordu. Bu haberin ardından hayat arkadaşı, bir ömür hastalıkta sağlıkta elini bırakmayacağını sözünü veren eşi, can yoldaşı, kocası evliliklerini sonlandırma kararı aldı. Art arda aldığı bu darbelerden meymus, sarsılmış bir halde öylece bırakılışın, terk edilmiş derin üzüntüsünü dibine kadar ama içinde yaşadı.

Ayrılma kararına hiç itiraz etmedi. Düzenini bir kez daha sil baştan ve tek başına kuracağını bilincinde alt üst olmuş hayatına sıfırdan başlamak üzere bu kez kendi isteğiyle bir başka yere tayin oldu. Hüsran ve hayal kırıklığı bitmek bilmiyordu. Daha ne olabilir dedirtecek hadiseler yaşanmaya devam etti. Eski eşi boşanır boşanmaz onun en yakın arkadaşlarından biriyle evlendi. Darbe üstüne darbe... *"Hayatım alt üst olur diye korkma ne biliyorsun belki altı üstünden daha iyidir"* Şeklinde çoğumuzun bildiği meşhur bir söz vardır. Bu söz onda adeta vücut buldu. Gittiği yerin havası suyu ona çok iyi geldi. Geçirdiği nöbetler günden güne azaldı. İşinde yükselmek için yepyeni fırsatlar yakaladı. Yeni eğitimler aldı. Yeni insanlarla tanıştı.

İnsanlara yardım ederek, onların dertleriyle hemhal olarak, yaşadığı her olaydan ders çıkararak yaralarını iyileştirdi, kendini onardı. Önce yanık hemşiresi oldu. Oradaki hayatlardan, ileri derecede yanan bedenlerin çektiği ıstıraplardan, iyileşme serüvenlerinden hayatta çok az kişiye nasip olacak değerde çıkarımlar elde etti. Ardından organ bağışı konusunda yoğun çalışmalar yaparken şehirden şehre giderek davet edildiği seminerlerde, konferanslarda yaptığı başarılı sunumlarla insanlarda bu konuda farkındalık oluşturmaya çalıştı. O artık ne istediğini bilen, hayata verdiği kadar çoğalacağını bilincinde, ömrünün olgunluk çağlarını süren güçlü bir kadındı. Bu bilinçle yaptı ikinci evliliğini.

Ayakları yere sağlam basan bir evlilik, ömründe handiyse ikinci baharı yaşatacak, geçmişte yaşadığı olumsuz tecrübeleri unutturacak olgun bir eş belki de verdiği ağır sınavın dünyadaki karşılığıydı. Şimdilerde adı bir dönem neferliğini üstlendiği organ bağışı listesinde yer alıyor. Yaşamının bir parçası olan, onu asla terk etmeyen sinsi hastalığı babacığını yakın zamanda kaybetmenin etkisiyle olacak yeniden nüksetmiş durumda. Sürprizlerle dolu *"film gibi"* hayatında yakın zamanda bir sürpriz haber daha alarak yıllar önce uzun tetkiklerden sonra nihayet tanısı kistik fibrozis olarak konan illetin yine itinalı araştırmalar neticesinde aslında öyle olmadığı anlaşıldı. Doktorların son kanaati ise organ nakli... Sonucu yazarken okuyucunun da benimle aynı duyguları paylaşarak aşağı yukarı aynı neticeye ulaşacağını iyi biliyorum.

Mücadelelerle geçmiş bir hayatın, insanlara yardım etmeye adanmış bir ömrün, sorular sorarak doğruyu bulmaya ve kendi olmaya; kendi hikâyesini yazmaya çabalamış bir canın alacağı karşılık elbette zıyan edilmiş bencil bir yaşamın alacağı karşılıkla aynı olmayacaktır. Organ bağışıyla hayata dönen insanların duası onu tekrar hayata döndürmeye ve eskisinden daha güçlü ayağa kaldırmaya ferah feza yeter kanaatindeyim. *Soğuyan çaylarımızı defalarca tazeleyerek birbirimize anlatacağımız heyecanlı hikâyeler biriktirmeyi, eskileri yâd ederken yenilerden edineceğimiz dersleri, aldığımız yaşları birbirimizin yüzünde görmeyi, hayatta yakaladığımız başarıları paylaşarak sevinçleri çoğaltmayı ve aynı ortamda aynı havayı teneffüs etmeyi her zamankinden çok özlemekte ve beklemekteyim.*

Dostum her daim yanında, her daim arkanda, her daim seninleyim...